

***WEWNĄTRZSZKOLNY
SYSTEM DORADZTWA
ZAWODOWEGO***

Zespół Oświatowy w Grygowie

Zatwierdzony uchwałą Rady Pedagogicznej nr 4/15/09/2025 z dnia 15 września 2025r

I. Podstawowe definicje związane z doradztwem zawodowym:

Wewnętrzny system doradztwa zawodowego (WSDZ) - celowe, uporządkowane i wzajemnie powiązane działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę lub placówkę.

Działania związane z doradztwem zawodowym - ogół zaplanowanych i systematycznych działań podejmowanych przez szkołę lub placówkę, których celem jest przygotowanie i wspieranie uczniów w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych. Działania te obejmują m.in. zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego, zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu, działania skierowane do rodziców i nauczycieli, współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Preorientacja zawodowa - ogół działań o charakterze wychowawczym, podejmowanych przez nauczycieli i rodziców, ukierunkowanych na zbliżanie dzieci w wieku przedszkolnym do środowiska pracy.

Orientacja zawodowa - ogół działań o charakterze dydaktyczno-wychowawczym ukierunkowanych na kształtowanie u uczniów klas I –IV szkoły podstawowej pozytywnych i proaktywnych postaw wobec pracy i edukacji poprzez poznawanie i rozwijanie własnych zasobów oraz nabywanie wiedzy na temat zawodów i rynku pracy.

Doradztwo zawodowe - uporządkowane i zaplanowane działania mające na celu wspieranie uczniów klas VII –VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych w procesie świadomego i samodzielnego podejmowania decyzji edukacyjnych, a także zawodowych.

II. Podstawa prawna:

- Rozporządzenie MEN z 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r. poz. 325).
- Rozporządzenie MEN z 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2018 r. poz. 1675).

- Rozporządzenie MEN z 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2017 r. poz. 1591).
- Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2018 r. poz. 996 ze zm.).

III. Cele ogólne:

Celem preorientacji zawodowej jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci.

Celem orientacji zawodowej w klasach I-III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV-VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII –VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

IV. Cele szczegółowe i treści programowe:

W programie uwzględniono cztery obszary celów szczegółowych - jednolitych z obszarami wszystkich programów, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego. Cele szczegółowe doradztwa zawodowego w szkole podstawowej sformułowano odrębnie dla czterech różnych bloków tematycznych:

1. Poznanie siebie (samopoznanie):

Treści realizowane w tym obszarze obejmują następujące zagadnienia:

- Moje mocne i słabe strony.
- Zainteresowania i predyspozycje zawodowe.
- Umiejętność komunikacji.
- Radzenie sobie ze stresem.
- Zasoby (kompetencje, zdolności).
- Wartości.
- Stan zdrowia.
- Predyspozycje i preferencje zawodowe.

Cele szczegółowe:

- Uczeń potrafi określić swoje mocne i słabe strony.
- Uczeń potrafi określić swoje zainteresowania, uzdolnienia i predyspozycje zawodowe.
- Uczeń potrafi zdiagnozować swoje zapotrzebowanie na informacje edukacyjne i zawodowe.
- Uczeń zna zasady skutecznej komunikacji i bariery, które ją ograniczają.
- Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji.
- Zna wartość pracy.

2. Rynek pracy i świat zawodów:

Treści realizowane w tym obszarze obejmują następujące zagadnienia:

- Klasyfikacja zawodów i ich charakterystyka.
- Zawody przyszłości, zawody nowe i deficytowe.
- Charakterystyka rynku pracy.
- Kształtowanie postaw przedsiębiorczych.
- Kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy.
- Autoprezentacja.
- Drogi dojścia do zawodu.

Cele szczegółowe:

- Uczeń wymienia zawody przyszłości, zawody deficytowe i te, które od niedawna funkcjonują na polskim rynku pracy.
- Uczeń zna wymagania, środowisko pracy i czynności interesujących go zawodów.
- Uczeń wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody.
- Uczeń zna drogi zdobywania wybranych zawodów.
- Uczeń uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka.
- Uczeń porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców.
- Uczeń potrafi dokonać autoprezentacji.

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie:

Treści realizowane w tym obszarze obejmują następujące zagadnienia:

- Znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się.
- Wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie.

Cele szczegółowe:

- Uczeń analizuje oferty szkolnictwa ponadpodstawowego i wyższego pod kątem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji.
- Uczeń analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznanych własnych zasobów.
- Uczeń charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaszkolnej w Polsce.
- Uczeń określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. Planowanie kariery zawodowej:

Treści realizowane w tym obszarze obejmuje następujące zagadnienia:

- Możliwości wyboru drogi zawodowej i edukacyjnej po ukończeniu szkoły podstawowej.
- Czynniki planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
- Tworzenie Indywidualnych Planów Działania.

- Planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego.
- Podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocowego poradnictwa kariery.

Cele szczegółowe:

- Uczeń zna czynniki potrzebne do planowania kariery edukacyjno-zawodowej.
- Uczeń potrafi opracować swój własny plan kariery zawodowej na podstawie swoich poznanych zasobów.
- Uczeń rozumie potrzebę dalszego kształcenia, kształcenia ustawicznego.
- Uczeń realizuje marzenia.
- Uczeń podejmuje decyzje o dalszej drodze edukacyjnej.

V. Adresaci:

Adresatami programu są uczniowie i rodzice uczniów oraz nauczyciele.

Program będzie realizowany sukcesywnie:

- w grupach przedszkolnych (grupa 3-4 latków oraz grupa 5-6 latków) - w formie preorientacji zawodowej - zajęcia edukacyjne prowadzonych zgodnie z przyjętymi programami wychowania przedszkolnego;
- w klasach I - III w formie orientacji zawodowej - wycieczki, konkursy, gry, pokazy, spotkania z przedstawicielami zawodów;
- w klasach IV -VI w formie orientacji zawodowej na godzinach wychowawczych i w ramach lekcji przedmiotowych;
- klasy VII i VIII będą uczestniczyć w obowiązkowych lekcjach z doradztwa zawodowego, (realizacja programu doradztwa zawodowego), udział w wycieczkach zawodoznawczych, prelekcjach i spotkaniach, konkursach. Program przewiduje również pomoc zainteresowanym rodzicom (konsultacje indywidualne).

VI. Podmioty realizacji zadań WSDZ:

Dyrektor Szkoły - odpowiedzialny za realizację działań doradztwa zawodowego, wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi.

Pedagog szkolny oraz specjaliści - realizacja scenariuszy z doradztwa zawodowego, indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pomoc w rozpoznawaniu predyspozycji uczniów, prowadzenie tablicy informacyjnej, gromadzenie literatury, przedstawianie aktualnych informacji z rynku pracy i rynku edukacyjnego, pomoc w trafnym wyborze dalszej drogi zawodowej, współpraca ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy - określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów; eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego; realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych; współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej; współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej.

Doradca zawodowy – systematycznie diagnozuje zapotrzebowania uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego; prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego; opracowuje program wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego we współpracy z innymi nauczycielami, wychowawcami opiekującymi się oddziałami, pedagogiem oraz koordynuje jego realizację; realizuje działania wynikające z programu WSDZ; koordynuje działalność informacyjno – doradczą realizowaną przez szkołę, w tym gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia.

Nauczyciel bibliotekarz - gromadzenie aktualnych publikacji, współpraca z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań

związanych z doradztwem zawodowym; aktywnie włącza się do organizacji przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzeń dotyczących doradztwa zawodowego.

Nauczyciel w świetlicy szkolnej - włącza w zajęcia realizowane w świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej.

VII. Metody i formy pracy:

Metody pracy adresowane do uczniów:

- zajęcia warsztatowe,
- analiza przypadku,
- rozmowy doradcze,
- metody testowe,
- burza mózgów,
- mini wykład,
- plakat,
- skojarzenia,
- wycieczki zawodoznawcze,
- spotkania z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych, przedstawicielami różnych zawodów,
- udział w Targach Edukacyjnych Szkół,
- pogadanki, prelekcje, konkursy,
- gry i zabawy.

Formy adresowane do rodziców:

- Udostępnianie informatorów szkół ponadpodstawowych i literatury z zakresu doradztwa zawodowego.
- Indywidualne rozmowy z doradcą zawodowym, specjalistami i/lub wychowawcami.
- Przekazywanie informacji dotyczących kierunków kształcenia zawodowego w szkołach technicznych, rekrutacji do szkół, zawodów przyszłości, targów edukacyjnych.

VIII. Efekty działań WSDZ:

Uczeń:

- uczeń umie współpracować w grupie;
- potrafi samodzielnie zaplanować własną drogę kariery;
- zna swoje predyspozycje zawodowe;
- potrafi rozwijać zainteresowania;
- zna kwalifikacje i kompetencje na rynku pracy;
- rozumie zależność wyboru zawodu od zainteresowań;
- zna zawody, wartość pracy;
- zna swoje zainteresowania, zdolności, umiejętności;
- zna ofertę edukacyjną szkół ponadpodstawowych i dokonuje świadomego, trafnego wyboru zawodu;
- potrafi współpracować w grupie, jest przygotowany do roli pracownika;
- potrafi przyjmować różne role społeczne i zawodowe;
- rozumie konieczność ustawicznego kształcenia;
- rozwija kompetencje kluczowe.

Szkoła:

- Konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku, poprawa jakości pracy szkoły.
- Przygotowanie ucznia do pełnienia ról społecznych, zawodowych.
- Podniesienie świadomości rangi doradztwa zawodowego.
- Trafne wybory edukacyjne uczniów.

IX. Ewaluacja działań WSDZ:

- bieżąca obserwacja ucznia;
- informacja zwrotna od ucznia (autoanaliza) oraz nauczycieli/jednostek współpracujących;

- analizowanie dokumentów, planów, harmonogramów, dzienników lekcyjnych, dzienników zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań.

Załącznik nr 1

Wszelkie działania podjęte w zakresie doradztwa zawodowego.

Nauczyciele dostarczają wypełnioną tabelę na koniec roku szkolnego do doradcy zawodowego.

Imię i nazwisko nauczyciela		
Zrealizowane działania	Data realizacji	Klasa/grupa